

ESPOON TYÖVÄENOPISTO

KÄSITYÖN TAITEEN PERUSOPETUKSEN LAAJAN OPPIMÄÄRÄN OPETUSSUUNNITELMA

Hyväksymispäivämäärä: 8.6.2018

Tekijä: Katriina Leppänen, TaM

SISÄLLYSLUETTELO

1.	Esipuhe	3
2.	Oppimiskäsitys ja työtavat	4
3.	Oppimisympäristö	5
4.	Toimintakulttuuri	5
5.	Opetuksen laajuus ja rakenne	5
6.	Opetuksen tavoitteet	6
7.	Opetuksen keskeiset sisällöt	7
8.	Perusopintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet ja laskennalliset laajuudet	8
9.	Syventävien opintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet ja laskennalliset laajuudet	9
10.	Oppimisen arviointi	10
10.1.	Perusopintojen arvioinnin kriteerit	10
10.2.	Syventävien opintojen arvioinnin kriteerit	11
11.	Todistus	12
12.	Oppimäärän yksilöllistäminen	12
13.	Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen	13
14.	Opiskelijaksi ottamisen periaatteet	13
15.	Opiskeluaika	13
16.	Yhteistyö muiden tahojen kanssa	14
17.	Toiminnan jatkuva kehittäminen	14

1. ESIPUHE

Espoon työväenopisto on kestävän oppimisen ja sivistyksen oppilaitos

Espoon työväenopisto on Suomen toiseksi suurin vapaan sivistystyön kansalaisopisto. Työväenopiston toiminta perustuu lakiin vapaasta sivistystyöstä (632/1998) sekä Omnian strategiaan. Espoon työväenopisto on vuonna 2014 sertifioitu kestävän kehityksen oppilaitos (OKKA-säätiön sertifikaatti numero 73, uusittu koko Omnialle 2018). Espoon työväenopistolla on vapaan sivistystyön koulutustehtävä Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omniassa. Työväenopisto toimii Vapaan sivistystyön ja yleissivistävän oppimisen toimialalla yhdessä Espoon aikuislukion, ammatillisen koulutuksen yhteisten tutkinnonosien ja AvoinOmnia palvelun kanssa.

Espoon työväenopisto mahdollistaa elinikäisen oppimisen kaikille espoolaisille osana Omnian koulutustarjontaa. Espoon työväenopisto parantaa asiakkaiden työelämävalmiuksia ja työmarkkinakelpoisuutta. Työväenopisto vastaa tulevaisuuden osaamistarpeisiin: vahvistaa kansalaisvalmiuksia digitalisoituvassa yhteiskunnassa ja lisää senioriväestön osaamista sähköisten palveluiden käytössä. Koulutustarjonta vastaa maahanmuuttajien osaamistarpeisiin ja vahvistaa kulttuurien välistä vuoropuhelua. Espoon työväenopisto kehittyy yhdessä Omnian sisäisten sekä ulkoisten kumppanien kanssa.

Taiteen perusopetus Espoon työväenopistossa

Espoon työväenopisto järjestää taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaista kuvataiteen perusopetusta, musiikin taiteen perusopetusta sekä laajan oppimäärän mukaista käsityön taiteen perusopetusta. Vahva pedagoginen osaaminen mahdollistaa sen, että oppijat saavuttavat itse asettamansa tavoitteet ja saavat henkilökohtaisen kasvun aineksia sekä osaamista ja valmiuksia työelämään ja aktiiviseen kansalaisuuteen.

Espoon työväenopiston tarjoama taiteen perusopetus on suunnattu aikuisille, 16 vuotta täyttäneille. Taiteen perusopetuksen opiskelijat voivat hyödyntää taide- ja taitoaineita työelämävalmiuksien sekä työmarkkinakelpoisuuden edistämässä mm. työkyvyn ylläpitämiseksi, työnsaannin helpottamiseksi, muiden opintojen täydennykseksi ja henkisen kasvun välineeksi. Taito- ja taideaineita opiskelemalla maahanmuuttajataustaiset opiskelijat pääsevät tutustumaan suomalaiseen kulttuuriin. Samalla kulttuurien välinen vuoropuhelu synnyttää uusia näkökulmia taiteen tekemiseen ja kokemiseen sekä rikastaa ja luo uutta suomalaista kulttuuria. Taito- ja taideaineiden eheyttävä ja terveyttä edistävä vaikutus toimii vastapainona työelämälle ja mahdollistaa henkisen palautumisen.

Taiteen perusopetus perustuu lakiin taiteen perusopetuksesta 1633/1998 sekä asetukseen 813/1998. Opetus toteutetaan opetushallituksen vahvistaman taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti (määräykset ja ohjeet 2017:12a). Espoon työväenopiston taiteen perusopetuksen opetussuunnitelma noudattaa valtakunnallisia taiteen perusopetuksen linjauksia. Käsityön taiteen perusopetuksen opetussuunnitelma on laadittu yhteistyössä Helsingin työväenopiston ja Vanajaveden opiston kanssa.

Oppijan Omnia on osaamista ja innostunutta asennetta

Omnia on korkeatasoinen koulutus- ja työelämätarpeita palveleva koulutus konserni. Omnia antaa elinikäisen oppimisen asiakaslupauksen. Omnia lisää osallisuutta, elämänhallintaa ja aktiivisuutta sekä avaa polkuja koulutukseen ja työelämään. Omnia järjestää ammatillista koulutusta, aikuis- ja ammattilukiokoulutusta, aikuisten perusopetusta, vapaana sivistystyönä järjestettävää kansalaisopistotoimintaa sekä taiteen perusopetusta aikuisille. Omnia tarjoaa mahdollisuudet työllistymiseen, jatko-opintoihin sekä omaehtoiseen oppimiseen ja kansalaisvalmiuksien yhdenvertaiseen kehittämiseen.

Omnian vahvuuksia ovat monialaisuus, kansainvälisyys ja laajat sidosryhmäverkostot. Palvelemme oppijoita elämän eri vaiheissa. Rikomme ammattialojen ja koulutusasteiden välisiä rajoja ja haemme oppimisen uusia avauksia. Rakennamme aluetta yhdessä työ- ja elinkeinoelämän kanssa. Vahvistamme ammatillista osaamista, kestävästä hyvinvointia ja kilpailukykyä.

Vapaan sivistystyön koulutustehtävää toteuttava Espoon työväenopisto luo mahdollisuudet omaehtoiseen oppimiseen, kansalaisvalmiuksien kehittämiseen sekä osallistumisen, olemisen ja tekemisen iloon. Opisto edistää erilaisuuden ja moniarvoisuuden ymmärtämistä sekä ohjaa opiskelijaa arvostamaan perinteitä ja luomaan uutta kulttuuria.

Espoossa 8.6.2018

Anna-Maija Iskanius
Toimialarehtori

2. OPPIMISKÄSITYS JA TYÖTAVAT

Espoon työväenopiston käsityön taiteen perusopinnoissa oppiminen ymmärretään yksilölliseksi ja yhteisölliseksi taitojen ja tietojen rakennusprosessiksi, jonka kautta syntyy kulttuurillinen osallisuus.

Käsityön taiteen perusopetus kehittää opiskelijan luovaa ongelmanratkaisukykyä. Tuttua tai aiemmin opittua tarkastellaan uudesta näkökulmasta. Opiskelijaa ohjataan havainnoimaan itseään ja ympäristöään, hyödyntämään ilmaisussaan niin tietojaan, taitojaan kuin tunteitaankin. Tavoitteena on taiteellisen ilmaisun kautta tapahtuva opiskelijan henkilökohtainen kasvu. Ilmaisussa yhdistyy visuaalisuuden lisäksi myös erilaisten tekniikoiden, työvälineiden ja materiaalien osaaminen ja hyödyntäminen. Prosessiin kuuluu paljon eri aistien yhteistoimintaa ja yksilöllisiä valintoja.

Käsityön taiteen perusopetukseen sisältyy vahvasti vuorovaikutus ja ryhmässä toimiminen. Opettajien kannustamana ja ryhmän tukemana opiskelija oppii arvioimaan ja perustelemaan valintojaan. Oppiminen on aktiivinen prosessi, jossa yhdistyy oma toiminta, tiedonhankinta, asian prosessointi ja ongelmanratkaisu käyttäen kriittisiä lähestymistapoja. Oppiminen on kokonaisvaltainen prosessi, jossa yhdistyvät tiedolliset, taidolliset ja sensomotoriset tekijät.

Tavoitteena on, että opiskelija löytää omat persoonalliset ilmaisukeinonsa. Työtävät ja opinnoissa käsiteltävät sisällöt valitaan siten, että opiskelija voi kehittää ja monipuolistaa omaa ilmaisuaan perusopinnoista aina syventäviin opintoihin asti.

Käsityön taiteen perusopetuksen tarkoituksena on ohjata ihmistä pohtimaan suhdetta itseensä ja maailmaan sekä löytämään omia tapoja kokea ja kohdata asioita. Parhaimmillaan käsityöstä tulee tärkeä osa elämää, jossa ilmenee halu kehittää taitoja ja omaa luovuutta. Käsityö luo mahdollisuuden henkiseen hyvinvointiin sekä edellytyksiä oman identiteetin vahvistamiselle. Opiskelu on vapaaehtoista ja harrastuspohjaista, mutta siihen liittyy jatkuvuuden, pitkäjänteisyyden ja tavoitteellisen etenemisen periaate.

3. OPPIMISYMPÄRISTÖ

Oppimisympäristö nähdään laajasti fyysisenä, psyykkisenä sekä sosiaalisena ympäristönä ja siihen yhdistyy myös opetussuunnitelma ja opetusmenetelmät. Oppimisympäristössä kiinnitetään huomiota myönteiseen, avoimeen, turvalliseen ja jokaisen persoonallisuutta kunnioittavaan ilmiöpiiriin, joka tukee monipuolisesti valmiuksiltaan erilaisten opiskelijoiden kasvua.

Opetus tapahtuu Omnian tiloissa, lisäksi käytetään hyväksi verkko-oppimisympäristöä. Omat kädentaito- ja taidetilat mahdollistavat vaihtelevien työtapojen ja erilaisten materiaalien käytön. Työskentelytiloissa kiinnitetään huomiota turvallisiin työolosuhteisiin ja työmenetelmiin sekä otetaan huomioon kestävä kehityksen periaatteet. Opetukseen kuuluu lisäksi käynnejä lähiympäristöön, esimerkiksi museoihin ja näyttelyihin, jotka antavat kulttuuritaustaa ja luovat lisäarvoa opetukselle. Erilaiset yhteistyöhankkeet opiston sisällä sekä muiden alojen toimijoiden ja organisaatioiden kanssa laajentavat osaamista ja tuovat sosiaalisen ja yhteiskunnallisen näkökulman osaksi opintoja.

4. TOIMINTAKULTTUURI

Taiteen perusopetuksessa on tavoitteena luoda oppimista ja kestävää hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria, mikä edellyttää aitoa kohtaamista sekä välittävää ja kunnioittavaa vuorovaikutusta. Lähtökohtana on kokemus osallisuudesta, joka syntyy yhdessä toimimisesta ja kaikkien ottamisesta mukaan toimintaan. Kannustavassa toimintakulttuurissa hyväksytään myös oppiminen epäonnistumisten kautta.

Arjen valinnoissa ja toiminnassa otetaan huomioon kestävä elämäntapa, kulttuurinen monimuotoisuus ja kielitietoisuus. Yhteinen toimintakulttuuri ohjaa myös taiteenalaan liittyvien oikeudellisesti suojeltujen etujen kuten sananvapauden, yksityisyyden suojan ja tekijänoikeuksien tuntemiseen.

5. OPETUKSEN LAAJUUS JA RAKENNE

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän laskennallinen laajuus on 1300 tuntia, josta perusopintojen laskennallinen laajuus on 800 tuntia ja syventävien opintojen 500 tuntia.

Opetustunnin pituus on 45 minuuttia. Opetus käsittää sekä lähiopetusta että omatoimista opiskelua. Omatoimisen opiskelun osuus 20–40 % sisältyy 1300 tuntiin.

Toimintakauden kurssimaksu määritellään vuosittain, lisäksi opiskelija kustantaa itse käyttämänsä materiaalit.

Opinnot voi perua Espoon työväenopistossa voimassaolevien perumisehtojen mukaisesti.

Valinnaisten opintojen kursseista opiskelija maksaa erilliset kurssimaksut. Opiskelijalla on oikeus ilmoittautua vastaavan opettajan kanssa sovituille valinnaisille kursseille.

Sekä perus- että syventäviin opintoihin voi sisältyä keskenään vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia, opiskelijan henkilökohtaisen opintosuunnitelman mukaisia valinnaisia opintoja ja eri taiteenalojen yhteistyönä järjestettäviä opintokokonaisuuksia.

Suoritettavat opintojaksot tarkennetaan toimintasuunnitelmassa vuosittain saadun palautteen ja arvioinnin sekä resurssien pohjalta.

Opetuksen järjestämisessä pyritään joustavuuteen niin, että taiteenala, aiemmin hankitut taidot ja tiedot sekä käytettävät opetusmenetelmät otetaan huomioon.

6. OPETUKSEN TAVOITTEET

Käsityön laajan oppimäärän tehtävänä on vahvistaa opiskelijan käsityön, muotoilun ja teknologian osaamista. Päämääränä on innostaa opiskelijaa oivalluksiin, mielikuvitukseen ja tekemisen iloon, jotka luovat perustan tavoitteelliselle, monimateriaalista osaamista ja ilmaisu kehittäväälle luovalle käsityölle. Opinnot harjaannuttavat ja opintojen edetessä syventävät opiskelijan käsityötaitoja ideoinnissa, tavoitteellisessa suunnittelussa, muotoilussa ja toteutuksessa, joiden avulla syntyy ratkaisuja, tuotteita, teoksia ja palveluja elinympäristön haasteisiin. Opiskelijoita ohjataan tutkivaan, elämykselliseen ja monipuoliseen materiaalien ja tekniikoiden käyttöön sekä soveltamaan itsenäisesti oppimaansa eri ympäristöissä.

Opetuksessa rakennetaan yhteyksiä kulttuuri-, taide- ja elinkeinoelämän kanssa ja tarjotaan mahdollisuuksia käsitellä suomalaista kulttuuriperintöä, kulttuurin moninaisuutta ja globaaleja kysymyksiä. Opiskelijan omaa suhdetta käsityöhön ja kulttuurista osallisuutta syvennetään kannustamalla häntä havainnoimaan, pohtimaan ja tulkitsemaan esineitä, ympäristöä ja yhteiskunnallisia ilmiöitä sekä tarjoamalla hänelle välineitä itsensä ilmaisemiseen ja kannanottamiseen käsityöllisin keinoin. Häntä ohjataan tunnistamaan oman toiminnan ja käsityöläisyyden merkityksiä sekä ymmärtämään elinympäristön laadun ja käsityöllisen toiminnan merkitys hyvinvoinnille. Opinnot kannustavat opiskelijoita pohtimaan vastuullista kuluttamista ja tuottamista ekologisesta, esteettisestä ja eettisestä näkökulmasta.

Opetuksessa tuodaan näkyväksi käsityön, taiteiden ja tieteiden välisyys sekä ohjataan opiskelijoita niiden soveltamiseen käsityössä. Opiskelijoita rohkaistaan havainnoimaan ja tulkitsemaan ilmiöitä sekä tutkimaan, visioimaan, käsitteellistämään, innovoimaan ja rakentamaan uutta. Opetuksen tavoitteena on vahvistaa opiskelijoiden käsitystä itsestä aktiivisena, osaavana ja luovana toimijana.

Opinnot luovat pohjaa käsityön elinikäiselle harrastamiselle sekä opintojen jatkamiseen myös muissa koulutusmuodoissa ja ammateissa.

Tavoitteena on:

- luoda edellytyksiä elinikäiselle taiteen harjoittamiselle ja aktiiviselle kulttuuriselle osallisuudelle.
- tarjota mahdollisuuksia osaamisen monipuoliseen ja päämäärätietoiseen kehittämiseen sekä taiteesta nauttimiseen.
- innostaa käyttämään taidetta myös yhteistyön, vaikuttamisen ja osallistumisen välineenä.
- vahvistaa oppimisen iloa, opiskelumotivaatiota ja luovaa ajattelua huomioimalla opiskelijoiden vahvuudet, potentiaali ja kiinnostuksen kohteet.
- rohkaista asettamaan omia oppimistavoitteita ja tekemään opintoihin liittyviä valintoja niiden pohjalta.
- opintojen edetessä ohjata ottamaan yhä enemmän vastuuta omasta oppimisesta.
- antaa mahdollisuus kehittää opiskelijalle merkityksellisiä taiteenalan ilmaisutapoja.
- kannustaa tarkastelemaan, tulkitsemaan ja arvottamaan kulttuurisesti moninaista todellisuutta taiteen keinoin.

7. OPETUKSEN KESKEISET SISÄLLÖT

Keskeiset sisällöt sekä perus- että syventävissä opinnoissa ovat *Ilmaisu ja identiteetti*, *Esine- ja tekstiiliympäristöt*, *Palveluympäristöt* sekä *Rakennetut ja luonnonympäristöt*.

Sisältöjen valinnassa lähtökohtana ovat opiskelijoille merkitykselliset ilmiöt, joita lähestytään henkilökohtaisten kokemusten kautta kohti yleisempiä käsityön ilmiöitä. Kaikkia keskeisiä sisältöjä pohditaan esteettisyyden, eettisyyden, ekologisuuden näkökulmasta. Opinnoissa tarkastellaan laaja-alaisesti kaikkien keskeisten sisältöjen osa-alueita.

- *Ilmaisu ja identiteettiä* tarkastellaan identiteetin muotoutumisen ja yhteisöön kuulumisen, pukeutumisen, suunnittelun, vaatetusteknologian, fysiologian, muoti-ilmiöiden ja eri kulttuurien näkökulmista.

- *Esine- ja tekstiiliympäristöjä* tarkastellaan asumisen, toiminnallisuuden, teknologian, muotoilun, ajankohtaisten ilmiöiden ja eri kulttuurien näkökulmista.

- *Palveluympäristöjä* tarkastellaan hyvinvoinnin, kokemuksellisuuden, asiakaslähtöisyyden ja ammatillisuuden näkökulmista.

- *Rakennetut ja luonnonympäristöjä* tarkastellaan osallisuuden, yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin, ekologisuuden ja ihmisten viihtyvyyden näkökulmista.

8. PERUSOPINTOJEN OPINTOKOKONAISUUDET, NIIDEN TAVOITTEET JA LASKENNALLISET LAAJUUDET

Perusopintojen tavoitteissa painottuu käsityön ja ympäristön havainnointi, suunnittelu- ja käsityötaitojen tavoitteellinen harjoittelu ja kehittäminen, kokeilu ja oman ilmaisun etsiminen, kulttuurisuhteen muodostuminen ja aktiiviseksi toimijaksi kasvaminen yksin ja yhdessä ryhmän kanssa.

Kunkin toteutettavan opintojakson tavoitteet ja sisältöalueet määritellään tarkemmin vuosittaisessa toimintasuunnitelmassa.

Orientaatio, 44 t

Orientaatiojakson tavoite on, että opiskelija saa tietoa taiteen perusopetuksen kentästä ja käsityöstä osana taiteen perusopetuksen kokonaisuutta. Opiskelija perehtyy opintokokonaisuuksien sisältöön, tavoitteisiin, opetusjärjestelyihin ja arviointiin oppilaitoksen opetussuunnitelman mukaan. Opiskelija tutustuu opintoryhmäänsä. Hän oppii antamaan ja vastaanottamaan palautetta sekä arvioimaan omaa ja ryhmän toisten opiskelijoiden työskentelyä. Hän laatii henkilökohtaisen opintosuunnitelman (HOPS) yhdessä ohjaavan opettajan kanssa.

Taidot ja muotoilu, 402 t

Opetuksen tavoitteena on ohjata ja tukea opiskelijaa suunnittelu- ja käsityötaidoissa sekä visuaalisessa ajattelussa. Opiskelijaa ohjataan havainnoimaan, pohtimaan ja ratkaisemaan ohjatusti arjen ja ympäristön haasteita. Opiskelijaa kannustetaan omakohtaiseen ja elämykselliseen käsityöhön ja ilmaisuun. Häntä kannustetaan nauttimaan käsityöstä ja arvostamaan omaa sekä toisten käsityötä. Opiskelijaa innostetaan soveltamaan oppimiaan taitoja ja ilmaisemaan itseään erilaisissa tilanteissa. Opiskelijaa innostetaan kokeilemaan erilaisten välineiden ja materiaalien ilmaisullisia mahdollisuuksia ja ohjataan välineiden turvalliseen käyttämiseen sekä tuetaan tarkastelemaan käsityötä prosessina.

Ympäristö ja kulttuuri, 108 t

Opetuksen tavoitteena on ohjata opiskelijaa toimimaan käsityökulttuurin tekijänä, keskustelijana, vastaanottajana ja tulkitsijana. Opiskelijaa innostetaan näkemään käsityö elävänä kulttuuriperintönä, paikallisena ja globaalina toimintana. Häntä ohjataan ymmärtämään muotoilun, käytettävyyden, materiaalivalintojen ja tuotteen elinkaaren väliset yhteydet sekä niiden vaikutukset elinympäristöön. Opiskelijaa ohjataan pohtimaan käsityön eettisiä arvoja ja sisäistä yrittäjyyttä sekä kehittämään tunne- ja vuorovaikutustaitoja monikulttuurisessa maailmassa. Opiskelijaa autetaan ymmärtämään käsityöyrittäjyyden moninaisuutta.

Ilmiöt ja innovatiivisuus, 108 t

Opetuksen tavoitteena on auttaa opiskelijaa tutustumaan käsityöhön monitaiteisena ja -tieteisenä ilmiönä, joka lisää elämän laatua. Häntä rohkaistaan taiteiden ja tieteiden väliseen vuoropuheluun ja tulkintaan. Opiskelijaa tuetaan sosiaalisen, kulttuurisen ja taloudellisen kestävä kehityksen ja kiertotalouden ymmärtämisessä. Häntä innostetaan havainnoimaan ilmiöitä sekä tutkimaan,

käsitteellistämään ja rakentamaan käsityötä teknologioita, luonnontieteitä ja taiteita soveltaen. Opiskelijaa kannustetaan innovatiivisuuteen ja uuden tiedon tuottamiseen yksin ja yhteisöllisesti.

Valinnaiset opinnot, 138 t

Valinnaisten opintojen tavoitteena on laajentaa opiskelijan käsityöosaamista ja tukea henkilökohtaista kasvua. Opintojen tulee tukea HOPS:ssa asetettuja tavoitteita. Keskeinen sisältö on itse valittuun käsityökulttuurin osa-alueeseen perehtyminen. Valinnaiset opinnot voivat koostua oman opiston tai muun oppilaitoksen tarjoamista käsityön tai muiden taideaineiden opinnoista. Valinnaisia opintoja voidaan suorittaa myös muilta taiteen aloilta. Valinnaisten opintojen hyväksymisestä osaksi opintokokonaisuutta on sovittava etukäteen ohjaavan opettajan kanssa.

9. SYVENTÄVIEN OPINTOJEN OPINTOKOKONAISUUDET, NIIDEN TAVOITTEET JA LASKENNALLISET LAAJUUDET

Syventävien opintojen tavoitteissa painottuu opitun itsenäinen soveltaminen, oman ilmaisutavan kehittäminen, käsityöprosessin reflektointi ja käsityöllä vaikuttaminen itsenäisesti ja ryhmän tuella.

Kunkin toteutettavan opintojakson tavoitteet ja sisältöalueet määritellään tarkemmin vuosittaisessa toimintasuunnitelmassa.

Orientaatio, 20 t

Orientaatiojakson tavoite on, että opiskelija saa tietoa taiteen perusopetuksen kentästä ja käsityöstä osana taiteen perusopetuksen kokonaisuutta. Opiskelija perehtyy opintokokonaisuuksien sisältöön, tavoitteisiin, opetusjärjestelyihin ja arviointiin oppilaitoksen opetussuunnitelman mukaan. Opiskelija tutustuu opintoryhmäänsä. Hän oppii antamaan ja vastaanottamaan palautetta sekä arvioimaan omaa ja ryhmän toisten opiskelijoiden työskentelyä. Hän laatii henkilökohtaisen opintosuunnitelman (HOPS) yhdessä ohjaavan opettajan kanssa.

Taidot ja muotoilu, 240 t

Opetuksen tavoitteena on ohjata opiskelijaa itsenäiseen käsityöprosessiin, itsenäiseen kädentaitojen harjoitteluun ja ajattelutaitojen kehittämiseen. Opiskelijaa kannustetaan löytämään itsenäisesti ratkaisuja arjen ja ympäristön haasteisiin. Häntä rohkaistaan soveltamaan oppimaansa ja ilmaisemaan itseään yksilöllisissä prosesseissa ja eri ympäristöissä. Opiskelijaa innostetaan tiedostavaan välineiden, materiaalien ja tekniikoiden käyttöön omassa ilmaisussaan ja rohkaistaan harjoittelemaan omien tavoitteiden asettamisessa ja nauttimaan niiden saavuttamisesta.

Ympäristö ja kulttuuri, 80 t

Opetuksen tavoitteena on rohkaista opiskelijaa toimimaan aktiivisena käsityökulttuurin tekijänä, vastaanottajana, tulkitsijana ja vaikuttajana sekä oivaltamaan osallistumisen mahdollisuuksia ympäristössä. Häntä ohjataan ja tuetaan soveltamaan muotoilun, käytettävyyden ja materiaalivalintojen ja tuotteen elinkaaren välisiä yhteyksiä sekä niiden vaikutuksia ympäristöön omassa ja ryhmän työskentelyssä. Opiskelijaa rohkaistaan näkemään oma roolinsa elävän kulttuuriperinnön ylläpitäjänä ja kehittäjänä ja ohjataan pohtimaan käsityön eettisiä arvoja ja

sisäistä yrittäjyyttä sekä kehittämään tunne- ja vuorovaikutustaitoja monikulttuurisessa maailmassa. Opiskelijaa rohkaistaan näkemään oman tekemisen, käsityön yhteys ammatillisuuteen ja yrittäjyyteen ja innostetaan toimimaan lokaaleissa ja globaaleissa käsityöyhteisöissä.

Ilmiöt ja innovatiivisuus, 80 t

Opetuksen tavoitteena on rohkaista opiskelijaa taiteiden ja tieteiden väliseen dialogiin käsityössä. Tavoitteena on vahvistaa itsenäistä havainnointia ja halua rakentaa käsityötä teknologiaa, luonnontieteitä ja taiteita soveltaen. Opiskelijaa ohjataan soveltamaan omassa työskentelyssään sosiaalisen, kulttuurisen ja taloudellisesti kestävä kehityksen sekä kiertotalouden periaatteita. Opiskelijaa kannustetaan uuden tiedon itsenäiseen ja yhteisölliseen tuottamiseen sekä soveltamiseen.

Valinnaiset opinnot, 80 t Valinnaisten opintojen tavoitteena on syventää käsityöosaamista ja tukea käsityöilmaisua hänen haluamaansa suuntaan. Opintojen tulee tukea opiskelijan itselleen HOPS:ssa asettamia tavoitteita. Valinnaiset opinnot voivat koostua oman opiston tai muun oppilaitoksen tarjoamista käsityön tai muiden taideaineiden opinnoista. Valinnaisia opintoja voidaan suorittaa myös muilta taiteen aloilta. Valinnaisten opintojen hyväksymisestä osaksi opintokokonaisuutta on sovittava etukäteen ohjaavan opettajan kanssa.

10. OPPIMISEN ARVIOINTI

Arvioinnin tavoitteena on ohjata opiskelijan oppimista, tukea hänen edistymistään opinnoissa ja kehittää hänen edellytyksiään itsearviointiin. Palautteella ohjataan opiskelijaa omien tavoitteiden suuntaiseen opiskeluun sekä oman oppimisprosessin ymmärtämiseen. Arviointi on oppimiseen kannustavaa, oikeudenmukaista ja eettisesti kestävä.

Opiskelijan työskentelyä arvioidaan monipuolisesti. Arviointi on avointa vuorovaikutusta opiskelijan, opettajan ja ryhmän välillä. Opiskelijaa rohkaistaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta oppimistilanteissa. Palaute perustuu kannustavuuteen ja oman sekä toisten työn/työskentelyn arvostamiseen. Arviointi kohdistuu sekä oppimisprosesseihin että valmistettuihin tuotteisiin ja teoksiin.

Arviointi opintojen aikana perustuu opintokokonaisuuksien tavoitteisiin. Opintojen aikaisessa arvioinnissa otetaan huomioon arvioinnin kohteet. Arviointi ei kohdistu opiskelijoiden arvoihin, asenteisiin tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin.

Opiskelijoita perehdytetään taiteenalan arvioinnin periaatteisiin ja käytäntöihin.

10.1. PERUSOPINTOJEN ARVIOINNIN KRITEERIT

Perusopinnoissa tuetaan oppimistavoitteiden asettamista, käsityötaitojen harjoittelua ja itseilmaisua, niiden kehittymistä sekä yhdessä oppimista. Oppimisen arvioinnissa hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia sekä opettajien antamaa arviointia ja harjoitellaan oppimisen reflektointia.

Taidot ja muotoilu

Opiskelija osaa asettaa omia tavoitteita, toimia niiden saavuttamiseksi ja arvioida niiden toteutumista. Opiskelija osaa havainnoida ympäristöään ja käyttää havaintojaan suunnittelun lähtökohtana. Opiskelija tutustuu erilaisiin suunnittelumenetelmiin, materiaaleihin, käsityötekniikoihin, työmenetelmiin, työvälineisiin, koneisiin ja laitteisiin ja osaa käyttää näitä turvallisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Hän kokeilee ennakkoluulottomasti ja osaa tehdä kokeilujen pohjalta perusteltuja ja vastuullisia materiaali- ja työkohtaisia ratkaisuja tavoitteenaan laadukas tuote tai teos. Hän osaa arvioida ja kehittää osaamistaan ja kädentaitoja. Hän osaa soveltaa oppimiaan taitoja ja osaa ilmaista itseään käsityön keinoin. Opiskelija hahmottaa ja arvioi käsityötä prosessina.

Ympäristö ja kulttuuri

Opiskelija harjoittelee toimimaan käsityökulttuurin tekijänä, keskustelijana, vastaanottajana ja tulkitsijana. Hän ymmärtää muotoilun, käytettävyyden, materiaalivalintojen ja tuotteen elinkaaren väliset yhteydet ja näiden vaikutuksen elinympäristöön. Hän ottaa huomioon kestävän kehityksen periaatteet omassa työskentelyssään ja pohtii käsityön eettisiä arvoja. Opiskelija ymmärtää käsityön paikallisen ja globaalin merkityksen ja osaa toimia vuorovaikutuksessa monikulttuurisessa maailmassa. Hän edistää käsityötä osana elävää kulttuuriperintöä ja tutustuu käsityörytmiä moninaisuuteen.

Ilmiöt ja innovatiivisuus

Opiskelija ymmärtää käsityön monitaiteisen ja -tieteisen ilmiön vaikutuksen elinympäristön laatuun. Hän ymmärtää mitä sosiaalisella, kulttuurisella ja taloudellisella kestäväällä kehityksellä tarkoitetaan. Hän osaa havainnoida ja tutkia erilaisia ilmiöitä ja ympäristöjä. Opiskelija osaa yhdistää teknologiaa, luonnontieteitä ja taiteita omassa työskentelyssään ja soveltaa niitä käsitöihin. Opiskelija toimii innovatiivisesti ja omaa ilmaisutapaansa kehittämällä yksin ja yhteisöllisesti.

10.2. SYVENTÄVIEN OPINTOJEN ARVIOINNIN KRITEERIT

Syventävissä opinnoissa tuetaan oppimistavoitteiden asettamista, sekä kehitetään reflektoinnin, itseohjautuvuuden ja oppimaan oppimisen taitoja. Opiskelijan osaamisen kehittymistä tuetaan hänen syventävien opintojen laajentumisen tai painottumisen mukaisesti. Opinnoissa arvioidaan opiskelijan kehittymistä käsityön tekijäksi, hänen ilmaisutaitojensa kehittymistä sekä opitun soveltamiskykyä. Oppimisen arvioinnissa hyödynnetään itsereflektiota, vertaisarviointia sekä opettajien antamaa arviointia.

Taidot ja muotoilu

Opiskelija osaa asettaa omia tavoitteita, toimia itsenäisesti niiden saavuttamiseksi ja arvioida niiden toteutumista. Hän osaa itsenäisesti etsiä ja löytää ratkaisuja arjen ja ympäristön haasteisiin. Opiskelija etsii ja kehittää omaa ilmaisutapaansa ja syventää muotoiluajatteluaan erilaisten prosessien kautta. Opiskelija osaa käyttää materiaaleja, välineitä ja tekniikoita perustellusti ja tiedostaen omassa ilmaisussaan. Hän osaa soveltaa oppimaansa ja ilmaista itseään käsityön keinoin yksilöllisissä ja yhteisöllisissä projekteissa ja ympäristöissä. Hän hallitsee itsenäisen käsityöprosessin ja osaa reflektoida työskentelyään.

Ympäristö ja kulttuuri

Opiskelija innostuu toimimaan paikallisissa ja globaaleissa käsityöyhteisöissä monikulttuurisessa maailmassa. Opiskelija toimii aktiivisena käsityökulttuurin tekijänä, vastaanottajana, tulkitsijana ja vaikuttajana. Hän ylläpitää ja kehittää käsityön elävää kulttuuriperintöä. Hän pohtii käsityön eettisiä arvoja ja konkreettisia valintojaan. Hän ymmärtää muotoilun, käytettävyyden, materiaalivalintojen ja tuotteen elinkaaren yhteisvaikutuksia ja soveltaa niitä omaan ja ryhmän työskentelyyn. Hän pohtii käsityönsä mahdollisuuksia ammatissaan tai yrittäjyydessä.

Ilmiöt ja innovatiivisuus

Opiskelija harjoittelee taiteiden ja tieteiden välistä dialogia omassa käsityöilmaisussaan. Hän havainnoi ympäristöään itsenäisesti ja haluaa kehittää käsityötä teknologiaa, luonnontieteitä ja taiteita soveltaen. Hän soveltaa omassa työskentelyssään sosiaalisen, kulttuurisen ja taloudellisesti kestävä kehityksen ja kiertotalouden periaatteita. Hän tuottaa ja soveltaa uutta tietoa itsenäisesti ja yhdessä yhteisönsä kanssa. Opiskelija harjoittelee oman taiteellisen näkemyksensä ilmaisemista käsityön keinoin ja kehittää työskentelytapansa.

11. TODISTUS

Opiskelijalle annetaan Taiteen perusopintojen laajan oppimäärän käsityön perusopintojen todistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot.

Opiskelijalle annetaan Taiteen perusopintojen laajan oppimäärän käsityön päättötodistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perus- ja syventävät opinnot.

Todistusten sisällössä noudatetaan Opetushallituksen vahvistamia Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteita 2017. Todistukset sisältävät sanallisen arvion opiskelijan suorittamista opinnoista. Sanallinen arvio kuvaa opiskelijan edistymistä ja hänen saavuttamaansa osaamista suhteessa opintojen tavoitteisiin: Olet saavuttanut tavoitteet hyvin, olet saavuttanut tavoitteet osittain tai tavoitteet ovat vielä saavuttamatta.

Mikäli opiskelija ei ole suorittanut koko opintokokonaisuutta, hänelle voidaan antaa perus- ja syventävien opintojen osallistumistodistus suoritetuista opinnoista. Yksittäinen opintojakso katsotaan hyväksytysti suoritetuksi, kun opiskelija on ollut läsnä 2/3 lähiopetustunneista ja suorittanut kurssiin liittyvät tehtävät.

Ennen 1.8.2018 taiteen perusopetuksessa laajan oppimäärän opintonsa aloittaneet opiskelijat voivat suorittaa opintojaan kumottujen määräysten mukaan laadittua opetussuunnitelmaa noudattaen enintään 31.7.2021 saakka.

12. OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN

Mikäli opiskelija ei vammaisuuden, sairauden tai muun näihin verrattavissa olevan syyn vuoksi kykene opiskelemaan Espoon työväenopiston opetussuunnitelman mukaisesti, opetussuunnitelman tavoitteita voidaan mahdollisuuksien mukaan yksilöllistää vastaamaan opiskelijan edellytyksiä. Opiskelijalta edellytetään kykyä käyttää hyväkseen opetusta ja toimia ryhmässä.

Opiskelijalle laaditaan hänen omista tavoitteistaan käsin henkilökohtainen opiskelusuunnitelma (HOPS)

yhteistyössä opiskelijan ja ohjaavan opettajan kanssa. Tavoitteena on, että opiskelija voi kehittää taitojaan omista lähtökohdistaan käsin. HOPS laaditaan erikseen perusopintoja ja syventäviä opintoja varten. Opinto-kokonaisuuteen kuuluvat valinnaiset opinnot valitaan siten, että ne tukevat HOPS:ssa asetettuja tavoitteita. HOPS:n toteutumista arvioidaan vuosittain.

13. OSAAMISEN TUNNUSTAMINEN JA OPINTOJEN HYVÄKSILUKEMINEN

Opiskelijalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muuten hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi. Muualla suoritettuja opintoja tai työkokemusta tai muulla tavoin hankittua osaamista voidaan soveltuvien osin hyväksyä osaksi opintokokonaisuutta esim. portfolion ja todistusten perusteella. Muualla suoritettujen opintojen kirjataan todistukseen merkinnällä 'korvaava suoritus'. Hakiessaan korvaavuutta perusopintoihin opiskelijan tulee osoittaa perusopintojen tavoitteiden ja sisältöjen hallinta kokoamallaan portfoliolla, joka sisältää myös yhden oman käsityöprosessin esittelyn ja arvioinnin.

14. OPISKELIJAKSI OTTAMISEN PERIAATTEET

Perusopintoihin opiskelijat valitaan ilmoittautumisjärjestyksessä.

Syventäviin opintoihin opiskelijat valitaan ilmoittautumisjärjestyksessä, jos opiskelija on suorittanut Käsityön taiteen perusopinnot. Mikäli opiskelija ei ole suorittanut perusopintoja, osaamisen tunnistaminen ja opintojen hyväksilukeminen tehdään perustuen selvityksiin opiskelijan opinnoista ja näyttöihin osaamisesta, esim. portfolio, suhteessa hyväksiluettavan opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin.

Kulloinkin valittava ryhmäkoko määräytyy opinnoille asetettujen tavoitteiden ja käytettävissä olevien resurssien mukaan.

15. OPISKELUAIKA

Laajan oppimäärän mukaiset perusopinnot on mahdollista suorittaa 3 vuodessa ja syventävät opinnot 2 vuodessa. Perusopinnot tulee suorittaa enintään 6 vuodessa ja syventävät opinnot enintään 4 vuodessa.

Mikäli ryhmäkoko pienenee kesken opintokokonaisuutta alle opiston vaatiman minimin, voidaan opintojaksolle ottaa muita opiskelijoita täydennykseksi (opiskelija saa halutessaan ko. opintojaksosta osallistumistodistuksen). Jos opintoryhmän koko jää alle ryhmän vähimmäiskoon ja ryhmä ei voi jatkaa, keskeytyneitä opintoja on mahdollista jatkaa Espoon työväenopistossa

myöhemmin aloittavan taiteen perusopetusryhmän kanssa. Opintoja voi jatkaa myös toisessa laajan oppimäärän mukaista aikuisten käsityön taiteen perusopetusta antavassa oppilaitoksessa, mikäli tämä oppilaitos hyväksyy opiskelijan opiskelijakseen.

Tarvittaessa opiskelijalle voidaan perustellusta syystä ja erillisestä hakemuksesta myöntää lisää aikaa opintojen suorittamiseen (esim. sairauden, ulkomailla oleskelun tai muun perustellun syyn takia). Hakemus, johon sisältyy henkilökohtainen opintosuunnitelma, osoitetaan opiston rehtorille, joka hyväksyy hakemuksen kuultuaan vastaavaa suunnittelijaopettajaa.

16. YHTEISTYÖ MUIDEN TAHOJEN KANSSA

Käsityön taiteen perusopetus vahvistaa kulttuurin, käsityön, taiteen ja muotoilun asemaa ja arvostusta sekä monipuolistaa opetustarjontaa Espoossa ja pääkaupunkiseudulla. Tavoitteena on yhteistyö käsityö- ja taidealan muiden oppilaitosten, yrittäjien ja kulttuurilaitosten kanssa sekä kotimaassa että kansainvälisesti. Yhteistyömuotoja ovat esim. näyttelyt, tutustumiskäynnit ja yhteiset projektit, joista sovitaan vuosittain tehtävän opintosuunnitelman yhteydessä. Yhteistyöprojektien laajuus määräytyy käytettävissä olevien resurssien ja mahdollisten yhteistyökumppaneiden tarpeiden ja toiveiden mukaan. Aikuisten käsityön taiteen perusopetuksen opintokokonaisuutta kehitetään yhteistyössä maan muiden vastaavaa opetusta antavien oppilaitosten kanssa sekä asiantuntija-apua käyttäen.

17. TOIMINNAN JATKUVA KEHITTÄMINEN

Taiteen perusopetuksen arvioinnin tarkoituksena on tukea koulutuksen kehittämistä ja parantaa oppimisen edellytyksiä.

Espoon työväenopistossa tehdään palautekysely säännöllisesti jokaisen kurssin päätteeksi. Palaute on myös kyseisen kurssin opettajan luettavissa. Käsityön taiteen perusopetuksesta kerätään tämän lisäksi opiskelijapalautetta eri menetelmin vähintään kerran lukuvuodessa. Sekä perus- että syventävien opintojen päätteeksi kerätään opiskelijoilta loppuarviointi opintokokonaisuudesta.

Opetussuunnitelman sekä taiteen perusopetuksen opintokokonaisuuteen kuuluvien opintojaksojen kehittämiseen osallistuvat käsityöntaiteen perusopetuksesta vastaava opettaja yhdessä tuntiopettajien kanssa. Ulkopuolinen toiminnan arviointi suoritetaan Vapaasta sivistystyöstä annetun lain (632/1998) ja Kansallisesta koulutuksen arviointikeskuksesta annetun lain (1295/2013) mukaisesti